

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Erzurum tarihi ve jeopolitik konumundan ötürü önemli bir kent olmasına mukabil, ekonomik sorunlar başta olmak üzere; işsizlik, eğitim, sağlık, hava kirliliği, sanayinin gelişmemiş olması, yatırım yapılmamasından kaynaklı modern gelişim çağını yakalayamamış olması gibi temel sorunlarla uğraşmaktadır. Ayrıca tarım, bilhassa hayvancılık için ülkenin en verimli kenti olan Erzurum için bu konuda yatırımların esirgenmesi, kentin gelişimi önünde bir engel olup ilin genel sorunlarının görüşülmesi, çözüm önerilerinin tespiti amacıyla Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereği, Meclis araştırması açılmasını arz ederim.
08.11.2023

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

HEDEP Grup Başkanvekili

Erzurum Milletvekili

GEREKÇE

Erzurum geçmişten günümüze önemli geçiş yollarının üzerinde konumlanmış olmasına rağmen, ekonomik ve sosyal gelişim noktasında gerilerde yer almaktadır.

Esasen kentin ekonomisi bilindiği üzere tarım ve hayvancılık üzerine kurulmuştur. Ancak ne yazık ki hayvancılık adına gerekli yatırım ve teşviklerle üretici desteklenmemekte, geline. fazda dışa bağımlılık artmaktadır. Hayvancılık yapma maliyetlerinin yüksek oluşu, üreticilerin elde edeceği karla orantılı olmadığından kentte hayvancılık eskiye nazaran düşmüştür. Modern ahırların inşası, teknoloji ile uyumlu üretim merkezlerinin sağlanması, üretici için uygun ödemeli kredilerin verilmesi, destek ve teşviklerle hayvancılığın gelişmesi Erzurum için olduğu kadar, ülke için de son derece önemlidir. Yine buna bağlı olarak açılacak olan et, süt, yağ, peynir ve yün fabrikalarının açılması kentte işsizliği önleyecek, istihdamı artıracak bir gelişme olacaktır.

Geçmiş yıllarda eğitim ve sanayi alanında da kente geçmişte özel bir önem verilmiş ise de günümüzde fabrikaların kapanması, yoksulluğu da beraberinde getirmiştir. Oysa tarım ürünlerinin sanayiye entegrasi anlamında bölgede yetişen şeker pancarının, şeker fabrikası ile başka bir üretim biçimini de beraberinde getirmesi önemlidir. Erzurum ve Erzincan Şeker Fabrikalarının temelleri 1954 tarihinde atılmış;

1956 yılında açılışı yapılan fabrikalar şeker üretime başlamıştır. Erzurum şeker fabrikasının kuruluşu ile deniz seviyesinden yaklaşık 1850 metre de şeker pancarı üretimi ilk kez yapılmış olup kurulduğunda günlük 1.800-2.000 ton pancar işleme kapasitesi ile faaliyetlerine başlayan Erzurum şeker fabrikası 1979 yılında yapılan yatırımla günlük pancar işlemesini 3.000 tona çıkarmıştı. Fakat özelleştirmeler kapsamında, fabrika özelleştirilmiş, üretim durma noktasına gelmiştir.

Yine Erzurum şeker fabrika sahasında kurulan alkol fabrikası da Ekim 1983 tarihinde ilk deneme kampanyasını yaparak üretime başlamıştır. Fabrikanın asıl kuruluş amacı benzine katkı olabilecek "mutlak alkol" üretimi idi. Daha sonra, "ham alkol" ve "saf alkol" olarak üretim kararı alınıp 7/01/ 2004 yılına kadar üretim yapılmıştır. Ancak sonrasında bu fabrika da Şeker Fabrikası gibi özelleştirilmiştir.

Köklü bir üniversite olan Atatürk Üniversitesi'nin gelişimi ve altyapısı adına çalışmalar yapılmaması akademik yaşamın gerilemesine neden olurken, üniversite hastanesinin tüm çevre illerin yükünü sırtlanmış olması, kentte sağlık sistemini de olumsuz etkilemiştir. Ayrıca, çoğu hastanede uzman hekim yokluğu nedeniyle bölümler kapatılmış, yurttaşlar sağlığa erişim haklarını büyük oranda yitirmiştir.

Son derece önemli güzergâhlar üzerinde bulunan kentin, ulaşım sorunları da çözülmemiş olup çok sayıda ilçe ve köy yolunun bozuk yahut kullanılabılır olmaktan uzak olduğu bilinmektedir. Ulaşım meselesi sadece kent içi ile sınırlı olmayıp, mesafe ve rakım olarak diğer kentlere erişim için elzem olan havayolu kullanımı da sınırlı tutulmaktadır. Erzurum gibi hem görece uzak hem de coğrafi koşulları zorlu olan bir kent için hava ulaşımı hayatidir. Ancak her nedense hava ulaşımı sınırlı tutulmuş, pek çok kente doğrudan uçuşun sağlanması için gerekli çalışmalar yürütülmemiştir.

Tüm bu meseleler, Erzurum ilinin geri kalmışlığını ortaya koyan önemli donelerdir. Ülkenin gelişimi kuşkusuz kentlerin gelişimi ile doğru orantılı olup, genel ekonomik sorunların çözümü de buna bağlıdır.

Erzurum'un ekonomik sorunlar başta olmak üzere; işsizlik, eğitim, sağlık, hava kirliliği, sanayinin gelişmemiş olması, yatırım yapılmamasından kaynaklı modern gelişim çağını yakalayamamış olması gibi temel sorunların araştırılmasını ve ilin genel sorunlarının görüşülerek çözüm önerilerinin tespitini talep zarureti hâsıl olmuştur.